

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Jacek Dunikowski
Sędziowie	SSA Andrzej Czapka (spr.) SSA Dariusz Czajkowski
Protokolant	Monika Wojno

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Białymstoku – Andrzeja Grygoruka – upoważnionego do udziału w sprawie przez Prokuratora Apelacyjnego w Białymstoku

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2013 r.

sprawy

1) **R. R. s. J.**

oskarżonego z art. 13§1 kk w zw. z art. 280§2 kk w zb. z art. 157§1 kk w zw. z art. 64§1 kk

2) **M. S.**

oskarżonego z art. art. 13§1 kk w zw. z art. 280§1 kk

z powodu apelacji

wniesionych przez obrońców oskarżonych i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 14 stycznia 2013 r. sygn. akt III K 126/12

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelacje za oczywiście bezzasadne;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz obrońców oskarżonych adw. E. K. i adw. A. K. oraz pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego adw. A. D. po 738 zł, w tym 138 zł należnego podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za obronę oskarżonych i udzieloną pomoc prawną oskarżycielowi posiłkowemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia oskarżonych od kosztów sądowych za II instancję.

UZASADNIENIE

1) **R. R.** został oskarżony o to, że:

w dniu 20 czerwca 2012 roku w B. w mieszkaniu nr (...) przy ul. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z M. S., usiłował dokonać rozboju na osobie L. G. w ten sposób, że używając wobec pokrzywdzonego przemoc polegającej na uderzaniu go pięściami oraz kopaniu go w twarz i po całym ciele, duszeniu, uderzaniu szklaną butelką w głowę zażądał wydania pieniędzy, a gdy pokrzywdzony odmówił z uwagi na brak środków pieniężnych nadal stosował wobec niego przemoc fizyczną zadając przy tym cios trzymaną w ręku szyjką zbitej butelki tzw. tulipanem, czym spowodował u pokrzywdzonego obrażenia w postaci urazu głowy oraz rany ciętej prawego ramienia z uszkodzeniem mięśnia dwugłowego, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności narządu ciała trwające dłużej niż 7 dni, przy czym zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na fakt, iż pokrzywdzony nie posiadał przy sobie środków pieniężnych, zaś czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk w zb. z art. 157 § 1 kk zw. z art. 64 § 1 kk.

2) **M. S. (1)** został oskarżony o to, że:

w dniu 20 czerwca 2012 roku w B. w mieszkaniu nr (...) przy ul. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z R. R., usiłował dokonać rozboju na osobie L. G. w ten sposób, że używając wobec pokrzywdzonego przemoc polegającej na przytrzymywaniu go za ramiona, zaś R. R. w tym czasie uderzał pokrzywdzonego pięściami oraz kopał w twarz i po całym ciele, dusił, uderzył szklaną butelką w głowę, zażądali wydania pieniędzy, a gdy pokrzywdzony odmówił z uwagi na brak środków pieniężnych nadal stosowali wobec niego przemoc fizyczną, przy czym R. R. zadał L. G. cios trzymaną w ręku szyjką zbitej butelki tzw. tulipanem, czym spowodował u pokrzywdzonego obrażenia w postaci urazu głowy oraz rany ciętej prawego ramienia z uszkodzeniem mięśnia dwugłowego, które to obrażenia skutkowały naruszeniem czynności narządu ciała trwające dłużej niż 7 dni, przy czym zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na fakt, iż pokrzywdzony nie posiadał przy sobie środków pieniężnych,

tj. o czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 1 kk.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 14 stycznia 2013r. w sprawie III K 126/12:

I. Oskarżonego R. R. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk skazał go, zaś na mocy art. 14 § 1 kk w zw. z art. 280 § 2 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 64 § 1 kk wymierzył mu karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności.

II. Oskarżonego M. S. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 1 kk skazał go, zaś na mocy art. 14 § 1 kk w zw. z art. 280 § 1 kk wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności.

III. Na mocy art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 2 kk, art. 73 § 2 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego M. S. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat i oddał go w okresie próby pod dozór kuratora.

IV. Na podstawie art. 46 § 1 kk zobowiązał solidarnie obu oskarżonych R. R. i M. S. do zapłaty kwoty 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych) na rzecz pokrzywdzonego L. G. tytułem zadośćuczynienia.

V. Na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu R. R. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 20.06.2012r do dnia 14.01.2013r.

VI. Zasadził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. kwotę 1254,60 zł (jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt cztery złote 60/100) tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu oskarżonemu R. R. (w tym uwzględniono 23 % podatku VAT).

VII. Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. K. kwotę 738,-zł (siedemset trzydzieści osiem złotych) tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu oskarżonemu M. S. (w tym uwzględniono 23 % podatku VAT).

VIII. Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. D. kwotę 738,-zł (siedemset trzydzieści osiem złotych) tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu pokrzywdzonemu L. G. (w tym uwzględniono 23 % podatku VAT).

IX. Na podstawie art. 44 § 2 kk orzekł przepadek dowodów rzeczowych w postaci kawałków szkła w tym dwóch szyjek od butelki opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr I/239/12 poz. 6 na k. 167 akt sprawy i zarządza zniszczenie tych przedmiotów.

X. Zwolnił obu oskarżonych od kosztów sądowych.

Wyrok powyższy zaskarżyli obrońcy obu oskarżonych oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego.

Obrońca oskarżonego M. S. na podstawie art. 427§2 kpk i art. 438 pkt 2 i 3 kpk zarzucił wyrokowi:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, polegający na stwierdzeniu, iż oskarżony M. S. usiłował dokonać wspólnie z R. R., przestępstwa rozboju na osobie L. G., pomimo, iż materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, w tym zeznania pokrzywdzonego, wskazują jednoznacznie, iż M. S. nie używał wobec pokrzywdzonego przemoc poprzez przytrzymywanie go za ramiona, co potwierdza, że zachowanie M. S. nie wyczerpało ustawowych znamion czynu określonego w art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 1 kk,

2. mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia obrazę prawa procesowego, a mianowicie art. 4, 7 i 410 kpk, polegająca na naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodów poprzez uznanie, że oskarżony M. S. wspólnie z R. R., usiłował dokonać przestępstwa rozboju na osobie L. G. podczas, gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego przy uwzględnieniu swobody jej oceny, zasad prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego powinna prowadzić do wniosku, iż zachowanie M. S. nie wyczerpało ustawowych znamion czynu określonego w art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 1 kk.

W związku z tymi zarzutami na podstawie art. 427§1 kpk i art. 437§1 i 2 kpk wnosił o:

1. Zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu,

ewentualnie

2. Uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Białymstoku.

Obrońca oskarżonego R. R. na mocy art. 427§2 kpk oraz art. 438 pkt 3 kpk powyższemu wyrokowi zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, iż oskarżony R. R. używając przemocy wobec pokrzywdzonego posługiwał się szyjką zbitej butelki tzw. tulipanem, podczas gdy dynamika zdarzenia, jak też dowody zgromadzone w sprawie, w szczególności:
- wyjaśnienia oskarżonego R. R., który przyznając się do popełnienia zarzucanych mu czynów, składając szczerze i spójne wyjaśnienia, konsekwentnie zaprzeczał by w trakcie zdarzenia uderzał pokrzywdzonego rozbitą butelką tzw. tulipanem;
- wyjaśnienia oskarżonego M. S., który nie potwierdził okoliczności posługiwania się przez współoskarżonego rozbitą butelką;

- zeznania bezpośredniego świadka zdarzenia- P. Ł., który słuchany bezpośrednio po zdarzeniu wskazywał jedynie na fakt rozbicia przez oskarżonego na głowie pokrzywdzonego butelki, zaś podczas późniejszych zeznań mówił tylko o słyszonym przez niego dźwięku rozbijanej butelki i niemożności wskazania, jak doszło do powstania u pokrzywdzonego rany;
- zeznania samego pokrzywdzonego L. G., który wskazał, że oskarżony jeden raz uderzył go w głowę butelką, która się rozprysła, zaś nie pamięta, aby R. R. zadawał mu kolejne ciosy tym tulipanem;

nie pozwalają na ustalenie ponad wszelką wątpliwość, że oskarżony R. R. posługiwał się niebezpiecznym narzędziem.

W związku z tym zarzutem skarżący na podstawie art. 427§1 kpk wnosil o :

zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę opisu zarzucanego oskarżonemu czynu przez wyeliminowanie zapisu o posługiwaniu się przez oskarżonego R. R. szyjką zbitą butelki tzw. tulipanem, zakwalifikowanie czynu z art. 280 § 1 kk i wymierzenie oskarżonemu kary zbliżonej do dolnej granicy zagrożenia ustawowego;

ewentualnie:

uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego na mocy art. 427§1 i 2 kpk i art. 438 pkt 3 i 4 kpk zarzucił orzeczeniu :

I. błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia, a polegający na przyjęciu, że pokrzywdzony skutek przestępstwa nie poniósł wymiernej szkody majątkowej, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że w związku ze zdarzeniem pozostawał on na zwolnieniu lekarskim i był niezdolny do wykonywania pracy, a zatem poniósł szkodę w wymiarze niedotrzymanego za ten okres wynagrodzenia za pracę,

II. rażąco niewspółmierność kary, polegającą na solidarnym zobowiązaniu oskarżonych do zapłaty na rzecz pokrzywdzonego kwoty 1.500,00 złotych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, podczas gdy biorąc pod uwagę natężenie działań podjętych przez oskarżonych wobec pokrzywdzonego oraz rozmiar doznanych krzywd zarówno fizycznych, jak i psychicznych kwota ta jest sumą rażąco zaniżoną i nie tylko nie spełnia funkcji kompensacyjnej, ale również nie uwzględnia prawnie chronionych interesów pokrzywdzonego i stanowi nieadekwatny do popełnionego czynu stopień reakcji karnej.

W związku z tymi zarzutami apelujący na podstawie art. 437§1 i 2 kpk wnosil o:

- zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez orzeczenie wobec oskarżonych R. R. i M. S. obowiązku naprawienia szkody poprzez solidarną zapłatę kwoty 10.000,00 złotych tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia,

ewentualnie

- przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Białymstoku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje obrońców oskarżonych, jak i apelacja pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego są niezasadne i to w stopniu oczywistym, w związku z tym nie zasługiwały na uwzględnienie.

Odnosząc się w pierwszej części uzasadnienia do apelacji obrońców oskarżonych stwierdzić należy, iż w obu apelacjach skarżący podnoszą określony w art. 438 pkt 3 kpk zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, który w istocie sprowadza się do zanegowania sposobu oraz wyników dokonanej przez Sąd Okręgowy

oceny dowodów. Dlatego też, zdaniem Sądu Apelacyjnego, zasadne będzie ustosunkowanie się w tym miejscu do postawionych w tych dwóch skargach zarzutów.

Autorzy apelacji wskazują, że zebrane w sprawie dowody oraz ustalone na ich podstawie okoliczności powinny prowadzić do innego wniosku, niż ten, do którego doszedł sąd wyrokujący w pierwszej instancji, czyli do uniewinnienia oskarżonego M. S. i zmiany kwalifikacji czynu przypisanego R. R. na art. 280§1 kk.

Jednak ze stanowiskiem skarżących nie można się zgodzić. W związku z tym zasadnym będzie przytoczenie w tym miejscu poglądu Sądu Najwyższego, wyrażonego w wyroku z dnia 24 czerwca 1975r. II KR 355/75 (OSNPG nr 9/75, poz. 84, s. 12), w myśl którego „...zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku jest tylko wówczas słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut ten nie może jednak sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu, wyrażonymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, lecz do wykazania jakich mianowicie konkretnie uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się Sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego.

Możliwość zaś przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego w tej mierze poglądu nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych”.

W świetle przytoczonego zapatrywania – co należy podkreślić – to obowiązkiem skarżącego, wynikającym z treści art. 427§2 kpk, jest wykazanie dlaczego nie zgadza się z zaskarżonym orzeczeniem i przedstawienie rzeczowej na ten temat argumentacji.

Tymczasem skarżący, kwestionując ustalenia sądu orzekającego, ograniczają się w istocie do bardzo ogólnych stwierdzeń lub przytaczają na poparcie swoich tez pewne tylko dowody czy też ich fragmenty.

Wywiedzenie tego rodzaju apelacji, która nie uwzględnia całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, nie mogło doprowadzić do osiągnięcia przez skarżących zamierzonego skutku.

Odpowiadając na tak postawiony zarzut obrońcy oskarżonego R. R. (który w istocie kwestionuje użycie przez tegoż oskarżonego rozbitej butelki), za Sądem Okręgowym wskazać należy, że zeznania pokrzywdzonego L. G., który stwierdził, iż w trakcie tego zdarzenia R., żądając wydania pieniędzy, uderzył go rozbitą butelką (tulipanem) w ramię (k. 379). Wprawdzie świadek ten w śledztwie zeznał, iż tenże oskarżony uderzył go nożem, to jednak istotne jest to, iż w każdym zeznaniu wskazuje na oskarżonego R., który miał posługiwać się „nożem lub innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem” – a takim na pewno była rozbita butelka o ostrych krawędziach. Wersja o użyciu tulipana znajduje przy tym potwierdzenie w zabezpieczonych na miejscu zdarzenia szybkach butelek, na których ujawniono ślady krwi i opinii biegłego lekarza, z której jednoznacznie wynika, iż zranienie ramienia u pokrzywdzonego powstało od narzędzia tnącego (a więc na pewno nie od uderzenia całą butelką), silnego krwotoku z rany, obfitych śladów krwi.

Okoliczności te potwierdził w pewnym zakresie także świadek P. Ł. (gospodarz mieszkania), który słyszał dźwięk rozbijanego szkła i widział obrażenia u pokrzywdzonego, któremu udzielił pomocy.

Podobnie rzecz się ma z apelacją obrońcy oskarżonego M. S., kwestionujący udział w tym zdarzeniu tegoż oskarżonego.

W tym zakresie zeznania K. Ł. były stanowcze i jednoznaczne. Zeznał on, iż gdy R. R. bił pokrzywdzonego, żądając wydania pieniędzy, to przytrzymał go M. S.. Podobnej treści zeznania złożył pokrzywdzony L. G. na rozprawie. Faktem zaś jest, iż w śledztwie o jego udziale w tym zdarzeniu nie mówił. Rozbieżności te dostrzegł także Sąd I instancji, wskazując w swoim uzasadnieniu z jakich powodów i dlaczego dał wiarę tym złożonym na rozprawie, którą to ocenę należy zdaniem Sądu Apelacyjnego w pełni podzielić i zaaprobować.

Odpowiadając więc na zarzuty obrońców oskarżonych, stwierdzić należy, iż zgromadzony i ujawniony w niniejszej sprawie materiał dowodowy oraz lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku utwierdziła Sąd Apelacyjny w przekonaniu o trafności poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego

wyroku. Sąd ten dokonał oceny wszystkich istotnych dowodów, uzasadniając w sposób logiczny i przekonujący swoje stanowisko. W motywach zaskarżonego wyroku wskazał, jakie fakty uznał za ustalone jako odpowiadające rzeczywistości przebiegowi wydarzeń, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Ocena materiału dowodowego przez Sąd Okręgowy dokonana została z uwzględnieniem reguł określonych w art. 4 i 7 kpk, a więc nie narusza granic swobodnej oceny dowodów oraz jest zgodna z zasadami doświadczenia życiowego i nie zawiera błędów natury faktycznej lub logicznej, wobec czego Sąd Apelacyjny w pełni ją podzielił.

Należy wyraźnie podkreślić, że odrzucenie przez Sąd pewnych dowodów w końcowej ocenie, przy jednoczesnym uwzględnieniu innych dowodów, stanowi uprawnienie Sądu, dokonującego ustaleń faktycznych z pełnym uwzględnieniem zasady swobodnej oceny dowodów i nie może być uznane za przejaw obrazy zasady obiektywizmu,

Podobnie odmówienie wiary zeznaniom określonych świadków, czy też wyjaśnieniom oskarżonych, nie może być utożsamiane z pominięciem okoliczności, których te dowody dotyczą i nie jest wyrazem złamania zasady bezstronności Sądu.

W tej sytuacji, gdy ustalenia faktyczne dokonane zostały przez Sąd Okręgowy w oparciu o wszechstronną analizę całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie można zaakceptować stwierdzenia zawartego w apelacjach, że orzeczenie o winie oskarżonych oparto tylko na dowodach obciążających, a pominięto dowody korzystne dla tych oskarżonych, czyli, że Sąd meriti dopuścił się obrazy przepisu art. 410 kpk.

Prawidłowa jest również kwalifikacja prawna popełnionego przez oskarżonych czynu. W sprawie niniejszej nie stwierdzono też uchybień, które uzasadniałyby uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Orzeczone wobec oskarżonych kary pozbawienia wolności nie mogą być uznane za rażąco surowe w rozumieniu art. 438 pkt 4 kpk. Sąd Okręgowy wymierzając kary oskarżonym uwzględnił bowiem wszystkie okoliczności mające wpływ na ich wymiar i uznać należy, że odpowiadają one w pełni dyrektywom określonym w art. 53§1 i 2 kk. Należy przy tym podkreślić znaczny stopień społecznej szkodliwości tego czynu, szczególnie brutalne i agresywne zachowanie oskarżonego R. R., jak i użycie przez niego niebezpiecznego narzędzia, stopień uszkodzenia ciała pokrzywdzonego, karalność oskarżonych (oskarżony R. R. odpowiadał w warunkach art. 64§1 kk).

Brak było zatem podstaw do zmiany wyroku i w tym zakresie.

Rozważając zaś zarzuty zgłoszone przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego stwierdzić należy, iż orzeczona wobec oskarżonych na rzecz L. G. kwota zadośćuczynienia jest współmierna i odpowiednia do doznanych przez niego cierpień fizycznych i psychicznych, tym bardziej, iż rozstrzygnięcie to nie zamyka pokrzywdzonemu drogi do dochodzenia roszczeń majątkowych w postępowaniu cywilnym.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 437§1 kpk Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

O kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 624§1 kpk, orzeczenie zaś o kosztach obrony oskarżonych udzielonej z urzędu i pomocy prawnej udzielonej oskarżycielowi posiłkowemu oparto na treści §14 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

(...)(...)